

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Frida Ryholt
Utredare
08-578 29 519
frida.ryholt@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-01-22

1 (4)

Diarienummer

2018/BUN 0117 41

Barn- och utbildningsnämnden

Uppdrag gällande möjligheten att använda fjärrundervisning i modersmålsundervisningen

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

- Informationen noteras.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Monika Larsson
Förvaltningschef

Marika Lyman
Stabschef

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen gavs 2017 ett nämnduppdrag om att utreda huruvida fjärrundervisning kan användas i modersmålsundervisningen (diarienummer 2017/BUN 0031). Tyresö kommun har efter att uppdraget gavs, börjat använda fjärrundervisning via en entreprenör, då undervisning på en skola behöver ges i ett minoritetsspråk.

Skolverket har redovisat ett uppdrag som handlar om uppföljning av fjärrundervisning. Redovisningen visar att elevers tillgång till såväl utbildning, som undervisning av behöriga lärare ökar. Kvaliteten på utbildningen är varierande beroende bland annat på lärarens digitala kompetens. Myndigheten ser att handledaruppdraget behöver förtydligas.

Bakgrund

Barn- och utbildningsförvaltningen gavs i augusti 2017 ett nämnduppdrag om att utreda huruvida fjärrundervisning kan användas i modersmålsundervisningen (diarienummer 2017/BUN 0031).

Fjärrundervisningen regleras i skollagen sedan den 1 juli 2015. Undervisningen är interaktiv och sker i realtid genom att använda informations- och kommunikationsteknik. Eleverna är i skolans lokaler tillsammans med en handledare. Läraren som undervisar – fjärrläraren – befinner sig samtidigt någon annanstans.

Huvudmannen får anordna fjärrundervisning om något av följande kriterier är uppfyllda:

- Det finns inte någon legitimerad och behörig lärare eller, när det gäller studiehandledning på modersmålet och integrerad samisk undervisning, annan lämplig person att tillgå inom en huvudmans skolenhet.
- Elevunderlaget är otillräckligt.

I grundskolan får fjärrundervisningen användas i ämnena modersmål, samiska i sameskolan, moderna språk och teckenspråk. Det kan också användas för att ge eleverna studiehandledning på modersmålet samt för integrerad samisk undervisning i grundskolan.

Det är möjligt att, under vissa förutsättningar och med vissa begränsningar, lämna över uppgifter som avser fjärrundervisning på entreprenad. I grundskolan och grundsärskolan kan uppgifter som avser fjärrundervisning överlämnas till staten eller till annan huvudman på entreprenad. Fjärrundervisning får enbart

bedrivs om huvudmannen har gjort vad som rimligen kan krävas för att anordna utbildningen inom den egna organisationen.¹

Idag använder sig en skola i Tyresö kommun av fjärrundervisning, då det finns två elever som behöver undervisning i ett minoritetsspråk. Undervisningen sker via entreprenad av en annan kommun.

Skolverkets redovisning av uppdrag att följa upp fjärrundervisningen

I oktober 2018 redovisades Skolverkets uppdrag om fjärrundervisning.

Uppdraget var att följa upp hur fjärrundervisning används inom olika skolformer och bedöma ett antal olika aspekter. Uppdraget gäller både den reguljära fjärrundervisning som är reglerad för ett flertal språkämnen sedan juli 2015 och den försöksverksamhet i ytterligare ämnen som har pågått sedan höstterminen 2016.

En sammanfattande bedömning av Skolverket är att fjärrundervisning ökar elevers tillgång till såväl utbildning, som undervisning av behöriga lärare. Fjärrundervisning kan göra det möjligt för huvudmän och rektorer att ha ett flexibelt utbud, beroende på t.ex. elevers val av kurser och behov av modersmålsundervisning. Skolverket gör bedömningen att huvudmän och rektorer använder fjärrundervisning för att lösa problem med rekrytering av behöriga lärare och vid ett litet elevunderlag. Bedömningen är att huvudmännen inte använder fjärrundervisningen som ett sätt att spara pengar. Andra kostnader tillkommer vid fjärrundervisning som handledare, digital utrustning och eventuella entreprenörskostnader. Fall då huvudmannens kostnader kan minska är då fjärrundervisningen kan användas av egen anställd personal som annars ambulerar mellan skolor.

En kombination av faktorer har betydelse för fjärrundervisningens kvalitet, så som digital kompetens, teknisk utrustning, storlek på grupp, organisation etc. Skolverket anser att bestämmelserna om handledaren behöver förtydligas när det gäller dels roll och ansvar, dels närvaro vid fjärrundervisning av enstaka elever och fjärrsänd studiehandledning på modersmålet.

¹ <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/fjarrundervisning>
Hämtad 2018-11-19

Skolverket bedömer att huvudmän och rektorer behöver följa upp fjärrundervisningen inom sina verksamheter i det systematiska kvalitetsarbetet.

Av redovisningen framkom att fjärrundervisning än så länge förekommer i begränsad omfattning i landets skolor. Knappt var tionde gymnasieskola hade reguljär fjärrundervisning och grundskolan var andelen något lägre.²

Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning

Fjärrundervisning används redan idag i modersmålsundervisningen. Detta är ett bra sätt då det är svårt att rekrytera lärare i det minoritetsspråk som behövs och elevunderlaget är litet. Hittills har erfarenheten av fjärrundervisningen uppfattats som positiv. Undervisningen kommer att följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet.

² <https://www.skolverket.se/publikationer?id=4002>
Hämtad 2018-12-06

